

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes an es qui s'ho guany

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N. Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Comentaris

33

Mes desbarats del Sr. Rullán

El Sr. Rullán de Sóller continua desparant bales de cotó contra s'inspiració de la Sagrada Escritura. Diu que un teolec lliberal va esclamar parlant dels llibres sagrats: «Si el mismo Dios ha escrito la Biblia hay que suponerle embustero o ignorante». Aquesta exclamació des teolec lliberal es una de ses bales que despara el Sr. Rullán contra s'inspiració de la Sagrada Escritura. ¿No es veritat que resulta de cotó o a lo mes a lo mes de serradis? ¡Pobre Sr. Rullán de Sóller! ¿I per qué, oh insigne escolá d'amén d'un teolec lliberal, hem de suposar que Deu, inspirador de la Sagrada Biblia, és un mentider o un ignorant? ¿Que diu mentides l'Escritura? ¿Que hi ha vist desbarats V. en els llibres sants? Idó ¿per qué hem de suposar que Deu, que va inspirar aquests llibres es un embustero o un ignorant? I si troba que l'Escritura diu mentides i desbarats; per qué no mos fa veure V. aquests desbarats i mos prova aquestes mentides? ¿Sempre mos ha de venir afirmant coses i mai mos ha de demostrar amb rahons lo que afirma? Discutint així com V. e-hu fa, Sr. Rullán, jo me atreviria a sostenir que un cercol es quadrat. ¡Sab que és de cómodo aquest sistema d'escriure que usa V. !Ale Sr. Rullán, no sigui tan... rave. Provi primer que sa Biblia diu mentides i desbarats i llevonnes ja dirà amb so teolec lliberal que Deu, que la va inspirar, es un mentider o un ignorant. ¿Serà capas V. de donarnos aquestes proves que li demanam? ¡Que ha d'esser capas V. !¿ Sab que ferà V.? Res ferà. Demostrar una vegada més que es seu cap està ple de segó.

**

Es Pentateuc (que en grec significa els cinc llibres o instruments) compren es Génesis, s'Exodo, es Levitic, es llibre dels Números i es Deuteronomi. Es Génesis (paraula grega que significa generació o producció) és es llibre dels orígens, i conté sa revelació sobre es modo com va crear Deu, desde es principi, els cels i la terra, be que fixant-se exclusivament a lo que atany a un aquesta i a s'utilitat de s'homo; s'historia de sa primera culpa i sa promesa del Redentor, sa dispersió dels homes després des Diluvi, i s'historia dels patriarques, o antics progenitors des poble israelita, fins son establiment a Egipte. S'Exodo (paraula grega que significa sortida) conta sa cautivitat a Egipte, s'historia de Moisés, i es modo com va alliberar es seu poble des jou de Faraó, i com va rebre sa llei de Deu, que des seu nom se va dir mosaica. Es tercer llibre s'enomena es Levitic, des nom de Leví, a sa tribu del qual se va confiar es servici des tabernacle o altar portatil, i compren ses lleis culturals, cerimonials o litúrgiques prescrites per Moisés. Es llibre dels Números conta s'orde i els episodis de sa pelegrinació d'Israel p'el desert, i ses seues lluites amb sos inimics que s'oposaven an el seu transit. Finalment, es Deuteronomi (que vol dir segona llei) acaba aquesta narració, i consigna ses promeses i amenases que va fer Moisés an es poble, segons complissen o no sa llei, ses disposicions de la qual s'expliquen i completen. En es final des llibre se conta sa mort de Moisés, a sa vista de la Terra

de Promisió. Aquests cinc llibres s'atribueixen a Moisés, lo qual no exclueix que se servis d'antics documents o relacions en los quals se conservaven ses memories de sa primitiva revelació; ni tampoc e-hi ha inconvenients en que Moisés sa valgués d'auxiliars, ni se pot negar que hi haguí alguns fragments afegits després de sa mort des gran capdill, com e-hu és evidentement es que se refereix a sa seua mort. Hem posat aquestes notes perque se vegi amb claredat es caracter historic que tenen aquests llibres de Moisés, historicitat que certament no pot negar ni gú que tengui es cap a demunt es coll. Perque no hi ha vel: Moisés conta en els quatre derrers llibres ses coses que ell mateix va fer o ses que se feren a sa seua presencia. Si an els escriptors profans los creim quant contenen ses coses que ells feren o que succeiren en temps seu i no hem de creure amb més firmesa s'autoritat de Moisés? No hem de perde de vista que Moisés va escriure i va lletgir aquests quatre llibres an aquells que lo mateix que ell eren testimonis de lo que conta o que lo mateix que ell ho havien sentit contar an els seus pares; com tampoc hem d'olvidar que es fi d'aquests llibres era subjectar es fiis d'Israel a sa feel observancia d'una llei dura i molesta. Encare que Moisés hagués volgut no hagués pogut fingir els grans miracles que conta. ¿Que no l'haurien contradit els israelites? ¿Que s'haurien fiat d'ell? ¿Tan ximplets haurien estat que s'haurien dexat posar un jou com es que los va posar Moisés? No, no es possible negar s'historicitat d'aquests quatre llibres de Moisés. Tampoc se pot negar sa des Génesis, encara que are no mos interressi demostrar-la. Basta sebre, per lo que noltros intentam en aquest moment, que en general els llibres de Moisés son uns llibres d'historia. Ido be; el Sr. Rullán de Sóller volguent ensenyar an els seus lectors lo que son personatjes reals i personatjes ficticis diu: *personajes reales son aquellos hombres que la historia nos dice concurren a un hecho, hicieron o dijeron tal o cual cosa. Personajes ficticios son entes imaginarios, como los personajes de los libros atribuidos a Moisés.* ¡A idó! Axí los amolla an els desbarats es gran caparrot de Sóller. Sr. Rullán: aquest fa més ambalum que un carro envelopat. No pot passar per un portal de cotxeria. ¿I es director de «El Pueblo» li admet aquests dois? ¿I els lectors d'aquest gran rotatiu no fan befa de V.? ¿I V. encare continuarà donat lliçons d'Escritura vegent que se fa aquestes jeneries? Sr. Rullán: V. ha de comprendre que en questions bíbliques està completament dejá. Un castellá li diria que està rapado a navaja.

**

Escoltau-lo un poc més an el Sr. Rullán «También dice el Apocalipsis en el capítulo VII y siguientes que el Espíritu Santo destruirá r el mundo haciendo llover fuego, que las aguas se pondrán amargas y vendrán ángeles sobre la tierra y las estrellas se caerán sobre la tierra. Lo que equivale a decir que Sóller con todos sus habitantes y también la Cruz Roja, caeremos dentro un pozo». ¿S'ha vist res mes toixerut mai? ¿Es possible que aixó s'escrigui a un periodic? Noltros e-hu hem volgut reproduir perque se vegi sa gran potencia intellectual, sa prodigiosa sabiduria que s'hi amaga

dins es carabassot d'aquest senyor insigne que s'enomena D. Jaume Rullán i Frau de Sóller.

**

Tant s'hi infunda el Sr. Rullán amb aquestes paraules de s'Apocalipsis que diu lo signient: «El hombre que escribió aquello en el libro Sugrado, fué un maestro de escuela alemán más bruto que prusiano, sonándose con los dedos; llevaba ya en su cabeza el

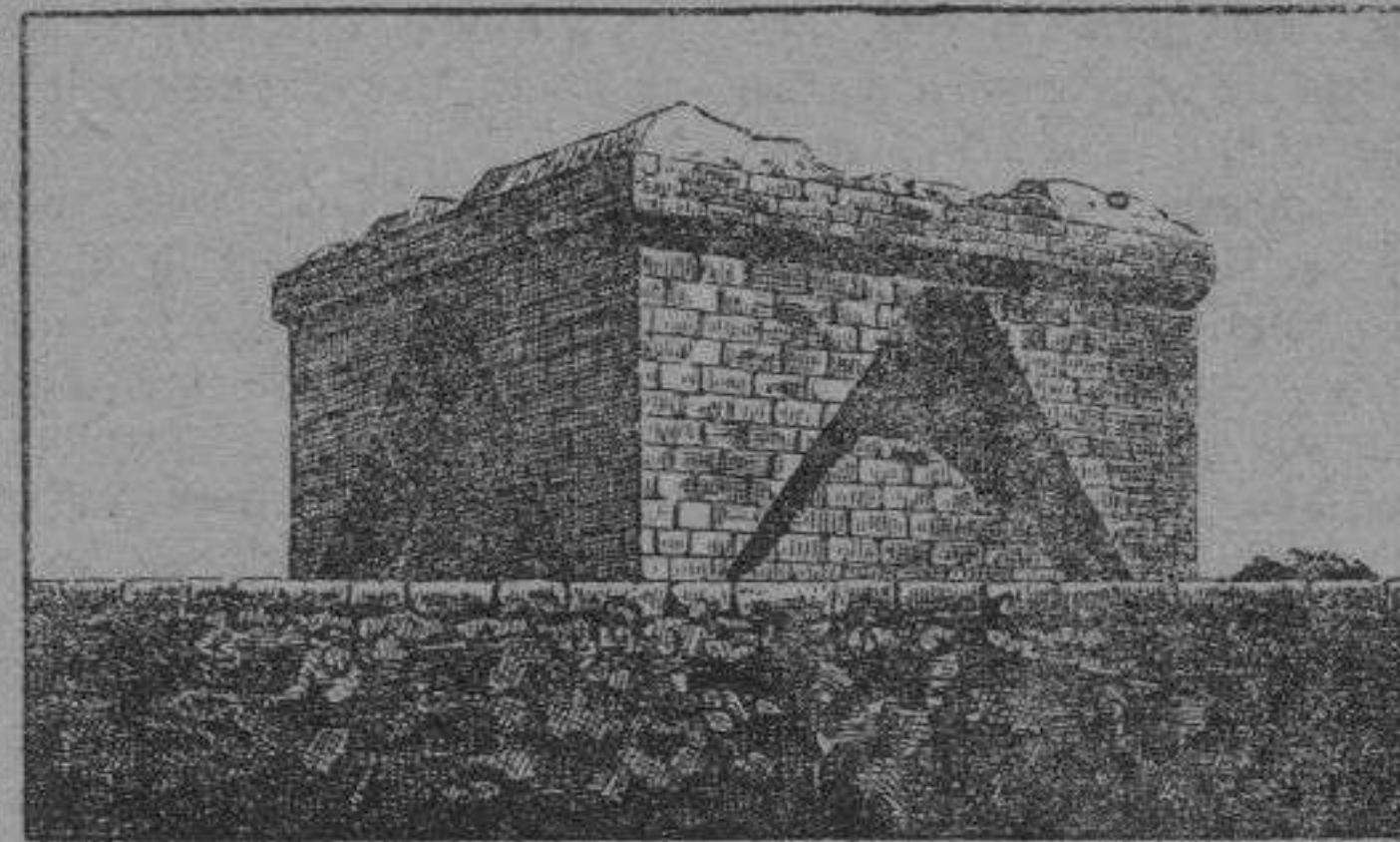
mortero 42, en agrás, y se propuso espantar a la humanidad su contemporánea; creía a las estrellas del firmamento como los clavos de sus zapatos, siendo que una sola es cientos de veces más grande que nuestro minúsculo globo». ¿Que vos sembla, lectors, del Sr. Rullán? ¿No vos entusiasma aquest modo d'escriure? Sr. Rullán: Aixó no es discutir. Aixó es bramar.

DEL TEMPS PASSAT

Defenses quantre es moros a Manacor

III

Ses torres de la Marina

Castell de sa «Punta d'En Amer.»

Apenes acabada sa Torre des Port, ja se tractà de fer-ne un'altra a Sa Punta a les hores anomenada d'En Brotat i avui en dia d'En Amer, que és sa llengo de terra que se'n entra més dins mar en tota sa costa des Xaloc, desde Capdepera fins an es cap Salines, i que està en mig de ses plajes de s'Illot i de So'n Servera (aquesta llevonnes perteneixia a Artá). La noble senyora, propietaria de Sa Punta, D.ª Juana Brotat viuda de Amer, i unes quantes persones mes de sa vila de Manacor i altres de Artá, p' es beneficis que'n treurien ses seues possessions d'aquella part de la marina si se duia a cap aquest projecte, prometeren contribuir a sa construcció de sa torre. Es Vi-rei, acceptats aquests oferiments, envià una carta an es Jurats de Manacor per medi del senyor D. Pau Vivot, que'ls ho va presentar i la va llegir a sa sessió que tengué es Concei el dia 20 de Juriol de 1586. Proposava es Vi-rei en aquesta carta que edificassen sa torre a Sa Punta de la Sra. Brotat a costes i despeses seues, en primer lloc, i de totes ses altres persones que havien oferida qualque cosa per fer-la, pagant llevonnes la Vila tot lo que faltàs, fins que estàs acabada, des fondos municipals. No'ls agrada gaire an es Jurats i Conceiers aquesta proposició, i així per majoria de vots resolgueren que no se fes sa torre, perque, deien, no tendria mes objecte que defensar ses guardes des bestiar i sa casa de Sa Punta i ses d'un parei mes de possessions veinades, mentres que ses càrregues serien casi totes p'els altres vecins de Manacor que no tenien res que veure ni que perdre per allà.

Pero havent succeït al cap d'uns quants anys que mes de cincents turcs desembarcaren en aquelles costes, causant grans perjudicis a ses possessions i duguent-se'n catives tres persones, es Jurats mudaren de parer, i el

dia 17 d'Abril de 1617 a instancies del Magnífic Sr. Rafel Amer i Brotat, Cavaller i propietari de Sa Punta, resolgueren ajudar a fer sa torre, pagant una quarta part de lo que costàs, si s'Universitat del Reine se comprometia a pagar-ne la mitat i es propietari Sr. Amer s'altre quarta part. Acceptà el Gran i General Concei i oferí el dia 10 de Maig trecentes lliures, que devia esser devers la mitat de lo que se calculava que costarien ses obres.

Tot pareixia que ja estava a punt, pero sortiren altres inconvenients: El 25 de Juny acordaren es Jurats de la Vila demanar an es del Reine que donassen sa feina a fer an es picapedrers de Manacor, fent sa contracta amb qualqún d'ells. Efectivament a les hores hi havia a Manacor mestres d'obres molt entesos en construccions d'aquesta casta, com mestre Jordi Tru-yols, que s'any antes havia acabada a sa marina des terme de Calvià una de ses torres millors de tota Mallorca, anomenada Na Nadala o de la Porrassa, construïda en virtut de resolució del Gran i General Concei de 9 de Jener de 1595. Es Jurats de la Vila feren questió de vida o mort per sa torre sa reclamació de sa feina p'els seus picapedrers, de tal manera que enviaren a dir an es de Ciutat que si en cercaven d'altres no contassen que ells contribuïssen amb una quarta part a pagar lo que costaria sa fortalesa. Fos que s'Universitat del Reine no volgués atendre an aquesta exigencia, o fos que sortissen altres inconvenients de que no tenim noticia, lo cert és que per aquella vegada encare no se va realisar es projecte de tal millora.

El 18 de Jener de 1674 es Jurats feien present an es Concei que es Vi-rei en la seua derrera visita altre volta havia recomenada sa construcció d'una torre a Sa Punta d'En Amer, diguent que seria un'obra de molt de profit per sa població, sense que per

això fos precis gastar-hi molt, ja que s'Universitat del Reine la dotaria de totes ses coses necessaries, com guardies, armes, pólvora, etc. Però amb totes aquestes raons no mes conseguiren que se prengués sa determinació de veure si la gent estava disposta a contribuir amb algún donatiu, per sebre poc mes o manco amb quina cantidat porien contar.

Insistiren altre volta es Jurats del Reine per veure si lograrian que es de la Vila al cap i a la fi posassen ma a l'obra; aquests en parlaren amb sos demés Conceiers a sa sessió que tengueren el dia 16 de Juriol, i tots plegats resolgueren oferir docentes lliures, que pagarien en quatre semestres, per sa construcció de sa torre, amb sa condició de que Petra, per s'obligació que tenia d'ajudar a sa defensa de ses costes de Manacor, se comprometés a contribuir amb diners en sa proporció que li tocava.

Finalment, després de tantes perllongues se va fer sa Torre o més ben dit, es *Castell de Sa Punta d'En Amer*. L'any 1696 quedava acabada, pagant-ne la mitat, segons es contracte del any 1617, s'Universitat del Reine, una quarta part la Vila de Manacor, i s'altre es propietari de Sa Punta, que era a les hores el noble Sr. D. Rafael Amer, fii de D. Juan, nét de s'altre D. Rafael, de qui hem parlat més amunt, i rebeinet de la Senyora Juana Brotat, que era sa qui cent i deu anys antes havia moguda s'idea de fer aquesta fortalesa. La dotaren amb tres torrers i dos canons.

Sa seua forma és molt curiosa i original, única en sos edificis de defensa que enrevolten ses costes de Mallorca. Vet-aquí traduides ses paraules amb que la va descriure el notable arquitecte D. Carlos Maura dins la seua obra *Inventario monumental de España (Balears)*: «Si a un cubo de pedra de devers vuit metres per costat e-hi senyam a cada cara un triàngul isòceles, que tenga de basse i altaria un caire des cubo, i llevones llevoram sa part contenguda dins aquests perimetres triangulars fins que tenguem un pla inclinat, que vendrà a ser sa cara d'un troç de piràmide de sa mateixa basse que es cubo, atendrem sa forma i es tamany des *castell* de que parlam. Té es portal a una d'aquestes cares inclinades... Des portal comensava un pont, que ja està esbucat, i travessava fins a s'altre part d'un vall poc fondo que enrevolta tota sa fortalesa i la completa».

Dins aquest edifici e-hi havia dos compartiments, un demunt s'altre, com si diguessen pis i planta baixa; aquesta estava distribuïda entre cuina, dependències i petits dormitoris. Una escala de caragol que travessa es pis i sa volta de sa torre serveix per pujar a sa terrassa, que és de pedra viva i està tota enrevoltada d'una parabanda amb troneres de canó de devers vuit pams d'amplaria. Es mèrit principal d'aquesta fortalesa consistia en que estava disposta d'una manera tan enginyosa que els torrers porien molt be fer foc quantre s'inimic, sense que ells apenes estassen en perill, allargats demunt sa plataforma i desparant es fusells per una aspillera molt estreta, que fa de barbacana i s'obri a s'àngul superior de cada una de ses quatre cares inclinades. D'aquesta manera es tiradors dominaven perfectament quant es contraris s'anaven acostant, i bastaven quatre, un a cada part, per defensar es castell.

Ara aquesta antiga fortalesa és del N. Sr. D. Juan Orlandis, propietari de *Sa Punta*. La va heretar dels seus antepassats, que la compraren an es Govern quant se posaren en venta ses torres de la marina. I sa possessió *Sa Punta* quedà inclosa en es terme municipal de Sant Llorenç, quant fone declarat vila en es mes d'Abril de 1892.

H.

Rall

El xisto i la agudesa

Cantonada d'un carrer prop d'un jardinet públic. Dia de llum, d'alegría, de veus i de soroll; cridoria d'atlots, renou de carros, mohiment, vida, remoreig d'un surtidor d'aigue... La Agudesa molt enllestida i ben plantada ha surtit de ca-seva per anar a passetjar; camina tota satisfeta, mostrant a tothom la seva cara seria i hermosa i el seu esguard intencional. Qualque jovenet lo de cap fluit la mira amb despreci, un vell que caduca dona mostres de rebutjarla... Quani gira el cantó se troba de prompte davant un subjecte molt alegre, divertit i un poc groller: és el Xisto.

El xisto. Oh amiga, germana meua! Ont vas tant presumida?

La agudesa. A donar una volta... a passetjar... a espiarme una miqueta... a.

El xisto. Com que tenguis por! Tú tremoles; tu baixes els ulls concirosos; tu et decantes de mi... No t'empagaesquis, dona, de veurem an el teu costat; si no t'embrutaré, colometa blanca, si no t'feré gens de mal, si jo no'm menj cruus an els nins ni a les nines!...

La agudesa. Ja ho sé que no't menjes a ningú. Al contrari fas obrir la boca i remoure el ventre dels qui t'escolten.

El xisto. Que vols mes? Jo soc l'amo; a mi acudeix la major part de l'humanitat aburrada, malalta del spleen; no hi ha estones mes ben viscudes com les que jo don an el meu auditori. La rialla que jo produesc es cosa santa, digna de ser adorada en els altars; l'estat de riure és un estat de ditxa, de despreocupació, de vesllum de la felicitat tant desitjada p'els homos. En aquells moments d'alegría súbita, desbordant i escandalosa és quant els individus de la rassa humana viuen mes a pler i amb més gust. Cadascú pren maneres, formes i positures diferents, segons els temperaments i la educació rebuda. Els uns, grassos, fan retronar la casa, obren la boca com un forn i s'aguanten la panxa amb les dues mans exteses; els altres, prims, tenen riure estrident, penetrant, moltes de vegades antipàtic, acompanyat de tossina i de petits atacs de nirvis; les dones xisclen i tiren el cap enrera mentres agafen convulsivament qualsevol objecte... el respaller d'una cadira, el cantell d'una taula, un llibre, el mocador; els infant se bolquen per enterra... i an els vells els-hi lluen els ulls.

La agudesa. Descripció reial, verdatada. Mes a mi no m'agrada aquest escándol, aquestes veus, aquestes convulsions, aquestes violències tant plebeies. Tu aspire tant sols a produir un efecte momentani, jugant amb els mots, baratant i mesclant paraules, emprant frases de doble sentit o de sentit exclusivament pecaminós; tu sols cridar la sensualitat o la part baixa del enteniment del homo. Jo no; jo aspir a moure les facultats intellectives del esperit humá, a presentarli comparacions mai vistes, a suggerirli idees noves i sutileses de tacte artístic, a mostrarli tot un mon de pensaments que lliguen amb fils molt prims, impalpables (que sols els poren percebre ànimes educades) objectes amb objectes, qualitats, punts de vista, percepcions... El meu fi és mes noble, mes elevat, mes aristocratic qu'el teu.

El xisto. Aixís no conquerirás el mon; tens poc sentit práctic. L'homo vol riure, riure fins esclatar, l'homo no vol pensar, no vol rumiar, no vol cavilar; ell desitja veure tot-d'una el contrast sense fer treballar gaire el cervell; ell no's vol preocupar, no vol posarse trist davant una de les teves dites sobtills.

La agudesa. Que m'importa a mi el

judici de la vulgaritat! El meu públic és reduït; emperò és, en canvi, espès i selecte. Mira, *parent d'enfora*: els homos, com els angles, se divideixen en aguts, rectes i obtusos. Els primers son els meus, els que tenen una intuïció i una percepció mes fina, mes intel·lectual, si vols. Els segons son la *pas-ta neutra*: bons, individus, industrials, comerciants, politics de segon orde, *persones rectes*, encare que devagades no hu siguen amb l'intenció. Els tercers son els teus, els mes nombrosos, els mes comuns.

El xisto. Això qu'acabes de fer segurament serà un obra del teu repertori; si heu és, com supòs, et compadesc. Amb aquestes teories tant *teóriques* no aniràs en lloc. Tu, no mes esperes prínceps russos i aqueis escasetjen mes cada día; si no barates de parer arribaràs a quedar tota sola: enllestida, molt ben arranjada, però sense un aimador. Passeu bé; i Deu fagi que't fugin els fums i l'orgull que portes. Adeu siau, *princesa!*

JOAN ESTELRICH.

"La Verge de Portals,"

Sobre la costa marina, lluny del truí de la Ciutat, s'aixeca hermosa capella oberta a l'immensa mar on una Verge hi habita totes les hores del any, i es mes pura i atraienta que no'ls lliris boscatans. —Ella es la *Verge Maria* i li diuen *de Portals*.

Si la vesseu! N'es morena mes que les xeixes del camp. El seu cor amor entranya i dolceses eternals, i per sos ulls, qui vigilen constantment sobre'l mar, no hi ha horitzonts ni fites —ella veu molt mes en-llà— sab que sos fills qui l'estimen li digueren: —Mos n'anam! guardau-nos, Santa Maria, de tot perill i tot mal perque a la nostra Roqueta amb salut poguem tornar. —Ella ho sab i se'n recorda la Morena de Portals.

Els seus ulls sempre vigilen sobre'ls fills de la Ciutat... I per això les barquetes van confiades p'el mar; i si la mar s'avalota i s'ennegreix el cel blau els navegants no s'espanten, se giren cap a Portals, qu'al través de les barreres (1) hi ha l'*Estrella del Mar* qu'amb la llum de l'esperança les guia en els temporals.

Llavores la mar calmada sonriu al cel molt mes clar, i, al vent les veles esteses, les barques quant van tornant, llunyanes, semblen gavines que venen en estol blanc per festexar a la Verge moreneta de Portals, qu'es mes pura i atraienta que no'ls lliris boscatans.

Oh! Jo l'he vista, l'he vista un cap-vespre, cap al tard; les boires el cel tapaven, i les ones de la mar modulaven llargs versicles talment un orga gegant. I Ella, absorta la mirada, i a son pit juntes les mans, semblava voler sonriure de goig i de benestar. —Era petita, i morena mes que les xeixes del camp!

B. G.

(1) El portal de la capella se tanca amb unes barreres.

Cartes Endimoniades

VI

(De Llocifer an en Banyeta Verde)

¡Re-cent-mil llamps, Banyeta, quina l'has dita! ¿Y com tens tan poca vergonya? ¡Jo fas flamada! ¡Jo estic fora corda. Sí: no més esper que tornes aviat, per ajustar-te els contes.—«Que 'm taïen el coll (dius en la carta que enviaves a Satanás) si vosté i el senyor Llocifer, quant los pegá per rebel·lar-se, no feien qualque *Madrid Cómico* que fumava ab pipa.—«Tu t'has begut el seny, tros de carabassa. ¿Y en quin llibre has trobat que asuixí, sense més ni manco, s'haja d'insultar a un dimoni decent, a un dimoni de respecte? Digues-me, ànima de pega, mos has vist mai traginar fems a Satanás i a mi, per suposar que escriviem un periòdic per l'estil del *Madrid Cómico*? Ell ja qui eres, hi podríes haver afegit *Gedeón*, *Vida Nueva*, *La Saeta* i alguns altres. No s'hi perdía res. ¡Com se coneix que avui en dia l'infern i tot està perdut! ¡Ja és passada aquesta, que qualsevol dimonietxo, amb sa llet en els morros com aquell qui diu, s'atrevesca a fer el gallet davant els majors i a tractar los com si fossen graneres o padassos de fregar! Juraría que això heu has pres de aquests quatre caps-verjos que ara fan de crítics dins l'Espanya, per esveïr sa miconeua de literatura que hi queda. No: tu en temps primer no eres tant desenfreït: aqueixa estufera no és més que pesta de literats.

De avui en avant, ten-ho per entès: ni Satanás, ni jo, ni Lusbél, ni Belcebú, ni cap dimoni de qui fa fer mos embrutam les mans amb tal especie de *comiqueries*. En pegar, pegam amb sa mas-sota; o mort o espantat: res més que literatura de primera, séria, terrible, tota vergues de llamp, tota calabruix, torrentades i fiblons. No mos empatxam d'hipocressies de *turri-burri*: no volem aplegar ànimes amb beneïtures porques, ab brutoretas vulgars, ab posicions de punt-a-l'aire, com ho fá en Berrufet a dins els teatres i tu a dins les redaccions, cafés i llibrerías. A noltros donamos ciencia amb orgull, enteniments poderosos i rebel·los, intencions malvades, conciències com a covotes negres, de tres o quatre llegües, plenes de basses i barrancs. Dona-mos política de cinisme com la que avui s'estila ja sabs a on, espiltridora de nacions en massa, avenc dels desamparats, auxili de lladres grossos, capoladora de pobrea, refugi de polissardos amb uniforme. Dona-mos passions desbocades, crims horrosos, dolors immensos, gemecs que resplandeixen en l'eternitat, rius de sanc i de plors. ¡Ah, Banyeta! encara no tens idea de lo que és un dimoni de l'aristocracia. Noltros no mes feim vega de grans infamies, de blasfèmies espantoses, d'aquell terrible *non serviam* que la bestia humana ha après de noltros mateixos, i que, com no ignores, està escrit damunt la boca de l'infern: un lleter que's pot lletgir desde qualsevol punt de l'immensitat.

Tot això t'ho dic, pobre criatura, perque sapies amb qui les has, i no't prengues tanta franquesa amb noltros i no mos tornes a mesclar amb aqueixa literatura de pan-fonteta que ara s'usa dins Espanya, i té embobaiats a tots els al·lots que comencen a escriure, i los inclina a desprenciar les obres dels clàssics antics i moderns. Tot lo que tu manucles no's més que brutor i ximple-sa; i així no és del cas que mogues tant d'estabex p'els viatges d'ànimes que mos aboques. Creu-me: no n'hi ha cap que valga tres cireres. ¡Vaja quin miracle! jagafar animones de mico amb gamba del sisè manament! ¿No has reparat que en el día casi tots els pares que tenen bona marrota per dur-se llustre, solen criar els fills per animals de la cerra? Pose-hi esment: s'és fet de moda: com més senyors, mes brut; com més indiots mes estufera. Se tenen per gent d'aquí-a-d'alt o heu són

de bon de veres; i vesten bé, i no menjen amb sos dits, i demostren formes correctes a dins certes reunions, i se passetjen a cavall o en carruatge, i saben ajonoiar-se amb un jonoí a dins l'iglesia i senyar-se amb jutipiris, lo qual manifesta noble il·lustració i exquisita finura, i... ¡oh fiet! I, ells amb ells parlen com la gentussa de taverna, i obren com si el seu destí fos anar a parar demunt les posts de fer matances. N'hi ha bastants que segueixen o han seguit carrera; pero en qüestió de brutalitat, o no han perdut res, o encara han fet avensos. Els de lleis se'n van al racionalisme, els de lletres al sensualisme... i tots aquests ismes ja sabs tu que condueixen al abisme de ca-nostre. I encara n'hi ha més: en l'història, fatalisme pur i llenya a la Iglesia; en la novel·la naturalisme de rexupete, és a dir d'aquell francès de casta fina; i en comedies i sarsueles, indecentisme de lo més descarat per dedins i per defora. Tocant a revistetes, com mes fresques i mes impies, millor. Ja los pots atapir de *Blascos*, *Clarins*, *Frais Candils*, *Cavias*, *Bonafoux*, etcetera, que mai t'è diran: basta! Quant no sien bajanades amb estil fluix i llenguatge a la biorxa, seran blasfèmies de cafeti, desbarats teològics de placera, grosseries de mal criats, riaiotes de taverna i lulea de bordell. Tota aquesta gent (autors i lectors) han de adobar l'Espanya. Perque tal feina surta bé, no hi ha com entregar-la als enteniments embuiats, als cors corrompits i a les fantasies ben despertes per les imaginacions més ensollades. Y això t'ho diu qui'n sab la prima: i si no hu creus, ja veuràs quina Espanya més coriosa mos empassolarem noltros d'aquí a uns quants anys amb companyia dels inglesos, si Deu no mos favoreix amb un miracle dels grossos.

Te torn a advertir, Banyeta, que no mos vengues pus amb emblavins, donant-te importància per lo que mos ajudes. Aquest treball teu avui en dia és cosa de joc: En Boiet i tot se'n desfaria com un homo. Així meteix, ja ho sabs, fora vessa, que tot fá bona presa. No m'ha espasat sa rabia d'allò del *Madrid Cómico*, i així prepara el betcoll per tres o quatre clotellades bones i mitja dotzena d'estirades de coua que te farán veure les estrelles. Tu no ignores com les gasta el teu excel·lentíssim superior i mestre

LLOCIFÉ

UN NEBOT DES CAPELLÀ DE SES IDEES.

Recorts del Sr. Bisbe

El seu somni daurat

L'objecte qui personifica tota la diòcesis o terra que un bisbe domina espiritualment, es la seva Séu. Per això es que a devora cada bisbe se'n hi ha alsada una, i a dins tots els temples qui tenen aqueix nom e-hi ha d'haver una gran cadira o catedral elevada i ficsa, desde la qual el bisbe pot veure tot el seu poble, lo mateix que un pastó qui desde una altura vigila tot el seu remat. Així están totes les antigues bassiliques de Roma, i així e-hu va entendre realisà sabiament aquell bon arquitecte qui va fer la nostra major iglesia. Però encara e-hi va posà un detall que dona a la nostra Seu mes gentil·lesa i originalidad i aquest es la capella alta que e-hi ha uberta al enfron, demunt la Cà-

tedra del bisbe. De manera que l'hermosa idea d'aquell gran artista cristià va esser aquesta: edificà un gentilíssim santuari per Deu nostro Senyor que va esser la capella de la Trinidad; un gran local per tot el poble cristià que venen esser les tres naus de la Seu, i finalment, entre Deu i el poble, e-hi col·locà el clor amb la catedral del bisbe i els sitis del sacerdots que son els mediadors entre Deu i els homes i aquest lloc va esser la Capella Real. Així quedà executada de la bellíssima idea primitiva; però vengueren després èpoques i generacions de mal gust, i entre la cadira pontifical i l'altar e-hi plantaren, casi sacrilegament, altíssims retaules que no solament separaren el sacerdot del altar sino que també taparen a n'el poble cristià la tranquilla visió de la capella de Santíssima Trinidad i posaren en mala hora el clor en mitx de la Seu, tal com tots l'hem pogut veure a n'els nostros dies.

Be se'n llementaven d'aqueix desbaratament de coses totes les persones de gust artistic; pero negú va posà mans a l'obra mes que el gloriós Prelat, de feliz memoria, qui tengué la satisfacció de veure casi completament realisada la seva hermosa idea de restauració. Ell ne parlà a un altre desde'l principi del seu pontificat, estudià a fondo la manera de realisar-ho, e-hu encarregà a un dels mes excel·lents arquitectes d'Espanya, i el dia de la festa de l'Assunció de Maria, Patrona de l'insigne Catedral, l'any 1904 en parlà solemnement i e-hu presentà com un fet a tota la Diòcesis de Mallorca.

Semblava que aquell gran bisbe duia per divisa aquelles paraules del gloriós salmista i edificador del temple de Jerusalem: «Dilexi decorem domus tuæ... Jo estim, Senyor l'hermosura de la vostra casa i el lloc que es l'habitació de la vostra gloria.»

I les obres demostran que vertaderament are així que la restauració de la Seu va esser l'idea acariciada tota la viaa i el seu somni daurat.

J. CALAFAT I MESQUIDA. Pre.

Un Programa

Hem vista una fueta critequística amb censura esgleciàstica, que ha publicat el *Knt. D. Pau Mir*. Rector de la Parroquia de Sant Miquel, de Palma, i t'è per objecte s'ensenyança de ses principals veritats relligioses an ès nins i nines. Mos sembla tan profitosa i mos agrada tant que volem copiar-la per utilidad de ses persones que se dediquen an es Catecisme, al mateix temps que donam s'en-horabona an es seu autor.

«Programa de la Comunió»

»Admirats alguns amics de sa precisió amb que nins menors de set anys

contestaven a preguntes relatives a-n es misteri de la SSma. Trinidad, Encarnació y Eucaristia y a-n es Novíssims pera esser admesos a sa primera Comunió segons lo prescrit en el Decret *Quán singulari*, m'han demanat los indicàs de quins medis me serviria per obtenir tants bon resultats i desitjós de complaurer-los he resolt posar en forma de programa ses preguntes ordenades a que es nins han de contestar deduint ses respostes que aprengueren quant eren petitons dins ca seva i dels coneixements que aniràn adquirint amb aqueixes mateixes preguntes. Lo mes important es qu'els nins se vejen precisats a pensar pera donar sa contestació a cada pregunta a fi de que se ficsin be, en lo que diuen. Si se sab lograr això se veurà que dins poques hores se pot donar una instrucció sólida i conveniente pera fer sa primera Comunió.

»Quants de Deu hi ha? Quantes persones? Com se anomena? Ahon està el Pare? Ahon està el Fill? Ahon està l'Esperit Sant? Veim noltros a a Deu? Perque no el veim? Ell mos veu a noltros? Y si estam a les fosques també mos veu? Y tu que hi veus a les fosques? Y també Deu està dins infern? Passa pena com es dolents que estan condenats?»

»Qual de ses tres persones prengué un cos i un ànima para que la vessim? Y un ànima i un cos com se anomena? Y si s'ànima està separada des cos que li diven? Si Deu es un esperit, quants de esperits tindrà aquesta persona que es Deu i homo? Com se anomena aquesta persona? Tu quant de esperits tens? Y quant s'ànima sen anirà des teu cos que seràs? Y quant l'ànima sen va des cos ahon va? Quin temps han de estar dins infern? Y en sortir ses ànimes del puagatori ahon van? Amb qui están dins infern? Tu ahon vols anar? Que has de fer per anar a nel cel?»

»Si el bon Jesus es el Fill de Deu i homo vertader qui es son Pare? Qui es se mare? Ahon va neixer el bon Jesús? Quants d'anys va viure? Es trenta primers anys de que va fer? Qui era es mestre de sa botigue ahon feia feina el bon Jesús? Quantes vegades el va castigar? Perque? Quant tengué trenta anys que va fe? Quins miracles feia? Ahon mori el bon Jesús? Quin temps estigué s'ànima del bon Jesús separada des cos? Es cos del bon Jesús ahon el posaren? L'ànima del bon Jesús ahon anà? Quantes mentides va dir el bon Jesús? Quant prengué un tros de pa i digué a nes seus deixebles això es es meu cos deia també se veritat encare que allò peresqués un tros de pa? Qui hi ha a s'hostia després de sa congregació? Si es cos viu del bon Jesús que hi ha de haver també? Si Deu va prendre un cos i una ànima i no se va separà d'ells que hi ha de haver també a s'hostia? Quants de bon Jesusos hi ha? Que menja es que combrega? Y si son molts es que combreguen quants de bon Jesusos menjaràn? Si es sacerdot fa trossos s'hostia que espenya es cos del bon Jesús?»

P. M. C. P.

RONDAIA DE MENORCA

Es set bandolés (1)

Assò diu qu'era un ranxn de bandolés que vivien a una cova gran, dins es boc gros de Binidunis des terme de Mercadal.

Aquets bandolés eren set i no feien sino robar p'es llocs i p'es poble, tot lu qué pudien.

As mercadal hi havia dos germans

(1) Me la va contar n'Antoni Benejam de Mitjorn-gran.

un qui era molt pobre, casat i carregat d'infantons. que passavan sa seva visquent dins sa miseria. Tanta en tenien que quant sa mare havia pastat i duia sa cocobeta as forn ets atlotes s'en anaven a sa pastera i amb ses ungles raspaven sa pasta qu'havia quedat pe ses vureres i se la manjaven.

S'altra, era casat també, no tenia cap infant i era ben ric, però no s'en aprofitava de sa riquesa perque era molt cric, tot hu tenia per ell i se planyia fins es menjar.

Es pobre, estava desesperat i un dia va pensar: —M'en he d'anar a sa marina de Binidunis a contar es bandolés.

S'en va cap allà i es demati quant aquest surtien ell estava amagat darre una mata i comensa a cantar:

—Un, dos, tres, quatre, cinc, sis i set. Si que hu son set.

Al endemà demati, altra vegada s'en va anar an es bosc, s'amaga i quant es bandolés surtien torna cantar:

—Un, dos, tres, quatre, cinc, sis i set. Si que hu son set.

He hi va anar cinc dies seguits i as que va fer cinc hi va anar amb una sumera i quant tots es bandolés, van haver passat i els-e va haver ben cuntats, entra dins sa Cova i va carregar tot lo que va poder de dobles de cinc durus d'or que n'hi havia uns grans plens i s'en va ana cap a casseva.

Quant he hi arribà qui hu mostra a sa dona aquesta li diu:—Hu hariem de mesurar.

—¿Saps que farem? Enviarem a dur sa barcella de ca's concu.

Envien una fieta i sa tia just que ella li demana sa barcella ja va fer mals pensaments.

—I que deu havé de fer sa barcella? Ves una gent tan pobre que deu haver de mesurar. Jas—li digué—valtaquí, però tot d'una qu'hagui mesurat tornau-la.

—Be.

Sa fieta s'en va dur sa barcella i mesuraren ses dobles. Però ¿que no'n van dixer una dins una encletxat? Idò heu de pensar i creure que com la van tornar amb sa fira que tenien de sebre que dévien haver mesurat a ca's seu germà, van anà a furonar per veure si haurien dixer cosa i van trubar sa dubleta.

Es vespre quant arriba es concu sa dona ja li diu baixet, baixet.

—Trop que a cas teu germà han fet bó, a una part o s'altra han trubat dublés, m'ha succeit aquest pas.

Ell com hu sent, ja no va está en pos fins que hi va essé per preguntar-li qu'havia estat.

—Maria— va dir ell—a n'es bosc grós de Binidunis he hi viuen set bandolés dins sa cova i tenen molts de dublés i allà som anat a carregar. Si tu hi vas quant ells surtin conte'ls, però conte'ls fins a set, i mira de no errarte que si t'eres seràs perdut.

—No pasis ansia, contesta ell.

S'en va anà cap an es bosc gros de Binidunis i quant va esser prop de Sa Cova se va amagà dins unes mates per contar es bandolés com passarien.

Aquets, escalivats perque s'altra vegada lis robaren es dublés, en van fer quedar un a sa Cova per guardar.

Quant es sis van passar, aquell, de dins ses mates qui estava ben en s'idea de que eran set, comensa:

—Un, dos, tres, quatre, cinc, sis i set. Si, ell hu son set; Però les vui torná contar, vom. Un, dos, tres, quatre, cinc, sis i set. Ell hu son set.

I vol dir que cada vegada que les va contar, amb es barrunt de qu'eren set, s'errava i en contava set en lloc de sis.

Ben cunfiat de que tots eren fora; s'en va anar a sa Cova, i just que hi va essé aquell va dir: Ja tenim es lladre; cridá ets altres el van escurterar, i van penjar es quatre curtés a sa boca de sa Cova per escarment.

Quant sa dona va veure que es destorbava tant a tornar, comensà a pas-

sar ansia i va anà a veure es seu germà.

Aquet tenia fira de anar-hi a veure qu'havia estat però també tenia pó de no ser agafat.

Peró cap i darré s'en hi va anar i quant es bandolés surtíen, ell en va contar set s'acostà a sa Cova, va carregar de dublés també i s'en va endur es seu germà per enterrar-lo a lloc sagrat.

Quant es bandolés van tornar a sa Cova i van veure que s'en havien endut es mort i es dublés van dir:

— Altre lladre hi ha hagut i no hem d'està en posa fins que l'haurem trobat.

Cada vespre ham de baixar as Mercadal i massa qu'un dia o s'altre el trobarem.

Cinq vespres seguits van baixar as Mercadal i per tot anaven a xutuar cunverses per veure de trubar as qui'ts havia rubat.

Es vespre que va fer cinq, van sentir que sa gent deia:

— Mirau-lo an aquell qu'era tan pobre! A colca banda deu haver trubat dublés, ell ha comprat Llinarix Vei. (1)

I era vé. Llinarix Vei, va está per vendre i ell et va comprar i va anar a viure an es lloc.

Es bandolés quant hu van sabre s'en van pensar una: ¿Sabeu com hu em de fer per agafar-lo?— va dir es mes veí que feia de cap.— Vos posareu tots dins cuirós, i aniré amb un carru a Llinarix Vei i diré que vaig a vendre oli, demanaré per romandre i de nit vos desfaré, surtíreu, ets-e matarem a tots i mos n'endurem tot quant tenen.

Aixi hu van fer. Se posen tots dins es cuirós; es Cap les va carregar dalt es carru i cap a Llinarix falta gent. Arriba allà es fosquet i va dir:— Bona nit.

— Bona nit i salut que Deu mos dó.

— Que me deixariau romandre aqui aquesta nit.

— Com volgueu, va dir l'amu.

— Ido, entraré aquets sis cuirós d'oli, si no vos sap greu, i ja les tornaré carregar demà dematí.

Va entrar es sis cuirós, i les va posar tots afilarats en terra, va supar i s'en va anar as llit.

Ets atlotets de la casa just que van veure es cuirós d'oli ja comensaren a fer sa tronya a sa mare:— Mu mare, oh mu mare, avui que tenim molt d'oli pudriem fer coques frites. Si, mu mare, feis coques frites, avui qué tenim molt d'oli; amb un poquet qu'en prenguem de cada cuiró, ell no hu coneixerá.

— I teniu raó— va dir ella— anit en farem.

Ets atlotets se'n van anà de cúru en cúru amb un guinavet i vengua punxir.

— Ai,— deia es de dintre quant sa punta li arribava.

— Mu mare, aqui dintre hi ha gent. Veis. Tornaven punxir, i a cada punxada un gemég.

Quant sun pare veu assò, ja se la va pensar, aixi es que surti sense dir res, i va fer venir sa Justícia des Mercadal, que va compareixe, va agafar tots es bandolés i les va matar.

I aquella gent van esser rics per sempre, van viure anys i mes anys i encara son vius si no son morts.

Andreu FERRER GINART

Frases mallorquines cristianes

Sembla el Deu de la terra

Veis aquell qui's vesteix de soberbia, d'infladura i vanidat, i ademés senyoretja i domina damunt els altres, amb to de fisconada li diuen, que *sembla el Deu de la terra*.

(1) Llinarix es un lloc des terme des Mercadal. Binidunis també.

Deixa dir que de Deu digueren

Això se diu a voltes per animar a algú a que no fassa cas de les calumnies i injúries que li perposen, perque també va esser injuriat i calumniat Cristo nostre Senyor malgrat les seues virtuts; per lo tant serà difícil sustreure-nos a la boca del poble.

Deu mos quart d'un ja està fet.

Deim aquest refrán per conformarnos en lo que ja esta fet, encara que haja sortit malament, perque lo fet ja no te remei. Com si diguessen: Deu qui pot, vulla que un altre pic mos surti be. Té'l seu sentit ben cristià.

Si Deu me conserva sa vida i es delit.

Se diu quant un pensa fer alguna cosa dins determinat temps; però com Deu té la vida i el bon humor, no es descuida de posar la condició *Si Deu ho vol* que és la confessió de que Deu disposa ses coses, i d'Ell provenen sa vida i sa mort, s'alegria i sa desgracia.

Si Deu no m'ajuda no sé com fer-ho.

Amb aquesta expressió denotam que a l'incertitut i el dubte pot donar bona fi d'alguna cosa, l'ajuda de Deu que sempre se manifesta a aquells que confien en ell, però no deixant aqueix de posar de sa seva part tot quant sapia.

Ont Deu sia servit.

Amb aquesta expressió significam a un paratge o lloc indeterminat. Quin sentit més cristià!

Si Deu es servit.

Amb aquesta expressió denotam que estam promptes a fer i conformarnos amb la voluntat de Deu, maldement sia contraria a lo que noltros desitjavem. Com se traslluu el sentiment cristià anteposant el beneplàcit de Deu a tots els nostros gusts.

Ten paciència per amor de Deu.

Aquesta sol esser la resposta que's fa de vegades an aquell que's mostra insoportable i molest en la demanda d'alguna cosa. Com si diguéssim al menys per Deu mostra per un moment resignació.

Alabat sia Deu.

Vat aquí una de les moltes frases que sovintetgen dins la parla mallorquina. Quant se troben dos viatgers p'el camí, és escomesa encisadora punt amb la resposta: *Per a sempre sia alabat*. A alguns pobles l'usen dins la vila meteixa, però lo més general sol esser pels camins, i p'els camps. Llástima que desapareixi de certs endrets de nostra benvolguda terra!

Amb aquesta frase feim també a voltes forta protesta d'adhesió i lloança a Deu, tres voltes sant, quant sentim que un malanat llança una glopada de fanc a Deu, amb fletomies que socorren treguent-nos al meteix temps el capell...

I és ben general dir en tals ocasions: *Ave Maria Purissima, Concebuda sens pecat*.

No's fa precís mostrar el sentit cristiàssim d'aqueixes frases que dignifiquen als qui les diuen en qualsevols dels casos.

En el segón cas, és com si posàssen nostro pit per muralla per nostro Deu en defensa i desagravi del qui l'ofen. Emprant la segona frase, *Ave Maria* etc., confessant al meteix temps l'Immaculada Concepció de María, par que sia un crit d'ajuda i misericordia p'el pobre pecador, ja que en bona hora es dita, *Refugi dels pecadors*, i així l'invocam tots els dies al teixir la diadema real de títols amb que l'honram, que conté totes ses formes de súpliques que ha pogut inventar l'amor fi-

lial, temes d'alabansa de feconda poesia cristiana.

Alabat sia Deu, també se diu quant conten, i en arribar a deu, d'aquesta manera: un, dos, tres...nou, deu, (*Alabat sia Deu*) onze, dotze...; i també quant encenen el llum l'hora baixa.

Vertaderament els nostros avis aprofitaven tots els moments i endrets, per alabar a Deu. Si fossem tant bons fills!

Encara no som tastat la gracia de Deu.—Encara podria anar a Combregar.

Per denotar una persona que encara no ha tastat res sol dir una de aquestes expresions. La primera la hem sentida dir a pobres, que encara estaven dejuns com si digéssim: Encara no som rebut res dels benefactors, imfactors, impulsats per la gracia de Deu. San Pau anomena diferents vegades en ses cartes la llimosna, gracia de Deu.

Davant els perills i gravedats d'una malaltia, o davant el conflicte i rebull de pasions revolucionaries, escau a les totes aquesta frase.

An a qui poren acudir més be que a Deu qui té amb la seonia totes les coses?

Així ponderam la alegría i agraïda ment a Deu que mostra una persona per el bon éxit d'algun assumto d'importancia. Vulga Deu que sempre'n hi mostrem agraïts per tants de favors que seguit seguit mos fa.

Deu permet que l'insultin a Ell però a sa mare, no.

Aquesta expresió sentirem, i per cert que en va cridar s'atenció, quant el Bon Jesus, enviá un càncer a sa lloga blasfema de N'Abzati, diputat, que havia flastomat de la Mare de Deu dels desamparats.

Se diuen sempre que succeis qualche mal an els flastomadors de la Mare de Deu.

Com si diguessen: Deu permet i sofreix els insults dels homos, esperant altra ocasió de castigarlos; però parlant de sa Mare a la més pura i més digna d'amor, no consent qu'alsin la veu contra ella i si l'aprecia! Amén que noltros fassem també mateix!

Deu t'haja deixat ben acertar i nostro Senyor mos perdón a tots.

Diuen Aquesta frase an aquells que després de esser confessats nos demanen perdó amb aquests: *Vos demanám perdó o Mans*. A Voltes també deim:

Deu mos perdón en el Cel.

Ques de bell el sentit d'aquestes expressions i que és de cristiana aquesta costum!

Estar a l'ui de Deu.

Dinen d'aquella persona que toca les portes de la mort.

L'amor de Deu basta per tots.

Solen dir quant fan parts d'una cosa petita. Així ho hem sentit dir moltes de vegades repartint entre molts una mica de fruita o de cualsevol altra cosa. Com si diguessen: Deu no mira la cantidat de l'ofrena sino més bé s'intenció i bona voluntat del qui la fa.

En nom de Deu i de la seva gracia Amen.

Amb aquesta expressió hem vist comensar molts de testaments; per on se pot veure el sentit cristià caplevant per totes parts i dignificant-ho tot.

¡Criatura de Deu!

Se diu de tots els animals, i e-hu hem sentit usar en tó compasiva quant un animal ha estat agafat p'el cassador.

Secció local

Dimecres vengué a Manacor l'Excm. Senyor Comte de Romanones, ex-president des Consei de Ministres i Cap des partit lliberal dins Espanya. Havia sortit de Palma a les vuit i mitja, i després de passar per Lluchmajor, Campos i Felanitx, a on l'esperaven don Antoni Lliteras, don Antoni Rosselló i don Sebastiá Perelló, arribá an aquesta Ciutat a la una del cap-vespre. L'acompanyaven don Bernat Amer, es diputats a Corts don A. Rosselló, don F. Weyler i don B. Argente, l'ex-governador civil Sr. Alonso Martínez, don Guiem Nadal i molts d'altres Srs. que ocupaven sis automovils.

Anaren a rebre-lo sa Junta des partit, es Bal'le accidental don Monserrat Truyols amb molts d'altres membres de s'Ajuntament, el Sr. Rector don Rafel I. Rubí amb sos vicaris Srs. Bonet i Lliteras, el Sr. Jutge, es militars i molta altre gent i sa banda de música. També anà a saludar-lo una representació des partit conservador presidida per don Gabriel Riera.

D. Antoni Rosselló convidá el Sr. Romanones, els seus acompanyants i altres correligionaris donant-los un gran dinar.

El cap-vespre visitaren ses *Coves des Drach* quedant admirat es Comte de sa seua bellesa i sobre tot de sa sublimitat des llac Marfèl. Després partiren cap a Palma, passant per Petra i Sineu.

En es terme de Manacor enguany pareix que se presenta un bon esplet de mel'les, sobre tot a alguns endrets.

Deu vulga que arribi bé si es convenient.

Sa pelegrinació que sa Congregació de sa Milicia Angélica tenia projectada per Diuenge passat se hagué de suspendre a causa des mal temps, i ara la farán Diuenge qui vé. Passaven de setcentes ses persones que estaven en llista per prendre-hi part, i això que n'hi havia moltíssimes mes que feien comptes anar-hi en carros i carretons.

També hem sentit dir que sa Associació del Rosari Perpetuu n'ha de fer una altra de pelegrinació a Lluch la darrera del mes de Maig. Ja procurarem donar-ne mes claricies en el seu temps.

Diuenge s'embarcá cap a Barcelona el Senyor Bal'le D. Juan Servera, per anar a Madrid a sentir es discurs que don Antoni Maura fer dia 21 en es Teatre Real.

A sa darrera gacetilla des número passat de LA AURORA va sortir, per equivocació dels impressors, que entre es llibres que es nostro repartidor Mestre Antoni Fiol se ofereix a dur a domicili des qui los vulga comprar, hi ha s'*Historia de Manacor* de D. Bernadí Matheu Pre. Tocava dir *Historia de Manacor*, i així valga sa rectificació.

Diuen que prest posarán a la Parroquia es retaule nou de sa capella de la Beata Catalina Thomás, i en es costats San Alonso Rodríguez i el Beat Ramón Llull. Es una idea que mos agrada molt que hi haja una capella dedicada an es tres Sants mallorquins. I mai seria tan bona ocasió com enguany per posar en públic sa figura del Beat Ramón, ja que l'hagueren de retirar fa alguns anys amb motiu de ses obres, i enguany es es sisé centenari des seu martiri.

La setmana passada morí després de llarga i penosa malaltia soportada ben cristianament la mestressa Margalida Mayol. Deixa una fía relligiosa de la Caridat, que és Sor Eugenia, un altre a ses Sirventes de la Santa Família, Sor Dolors, i un fill Dominic. G. Lluis Beltrán.

A tota sa familia enviam es nostre condol i pregam a Deu concedesca el descans etern a s'ànima de sa difunta.

Diuenge, dia 25, a la Parroquia se celebrará amb solemnitat se festa des Patrocini de Sant Jusep. Es vespre abans se cantarán Completes i a l'Ofici predicará es sermó el Rnt. don Juan Mayol Pre.

El mateix dia 25 a l'Esglesia de la Santa Família hi haurá festa solemne que una devota persona fa celebrar a honra i gloria dels Sants Titulars. Es dissapte a vespre se cantarán Completes, es Diuenge, a les 10, ofici amb sermó, i es vespre s'exercissí de ses Capelletes amb sermó per esser es quart Diuenge de mes.

De s'estat demostratiu que ha format s'Inspector Provincial de Higiene Pecuaría de ses malalties infecto-contagioses que han atacat ets animals domestics en aquesta provincia, durant es mes de Mars que hem passat, treim les sigüents noticies que convé que lletgesquen es nostros pagesos i es propietaris.

Partit de Manacor.—A Santanyi quant comensá es mes hi havia 7 animals de llana malalts de pigota, 2 mes foren atacats de sa mateixa malaltia, se'n curaren 4, en queden 5.

A Petra n'hi havia 24 que tenien pigota, durant es mes hi hagué 7 invasions, de curats n'hi hagué 18, morts 7, en quedaren 6 de malalts.